

Ολύμπιος Παπαδημητρίου

«Μεταρρυθμίσεις τώρα στον φαρμακευτικό χώρο»

Ο πρόεδρος του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας επισημαίνει στο «business stories» ότι οι χρηματοδοτικές ενέσεις στο σύστημα είναι απαραίτητες, αλλά δεν αντιμετωπίζουν το πρόβλημα στη ρίζα του

Tns
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΣ
ΚΑΡΛΑΤΗΡΑ
karlatiratota@yahoo.gr

Ο φαρμακευτικός κλάδος βρίσκεται τους τελευταίους μήνες στο προσκήνιο στην Ελλάδα, όπως και σε όλο τον κόσμο, καθώς σε αυτόν έχουν εναποτεθεί οι ελπίδες για εμβόλια και φάρμακα για τον κορωνοϊό - ελπίδες που πραγματώνονται πλέον σταδιακά. Ωστόσο, στην ελληνική πραγματικότητα τα μείζονα προβλήματα του φαρμακευτικού χώρου (υποχρηματοδότηση της δημόσιας φαρμακευτικής δαπάνης, αδυναμία ελέγχου της πορείας της δαπάνης και τεράστια υπέρβαση, καθυστέρηση στην πρόσβαση των Ελλήνων ασθενών στα νέα φάρμακα) έχουν μεγεθυνθεί κατά την επιδημία και οι μεταρρυθμίσεις που εκκρεμούν αποτελούν τη «σωτήρια» θεραπεία που καθυστερεί δραματικά. Την αναγκαιότητα της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων στο πεδίο της φαρμακευτικής πολιτικής υπογραμμίζει στο «business stories» ο πρόεδρος του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας (ΣΦΕΕ) **Ολύμπιος Παπαδημητρίου**, επισημαίνοντας ότι τα οφέλη αφορούν πρωτίστως τους ασθενείς. Επαναφέρει επίσης την πρόταση του ΣΦΕΕ προς την κυβέρνηση για την υπογραφή ενός Συμφώνου Συνεργασίας Πολιτείας-Φαρμακοβιομηχανίας, το οποίο θα αναβαθμίσει το Δημόσιο Σύστημα Υγείας, εξασφαλίζοντας την πρόσβαση των ασθενών στις θεραπείες αλλά και ένα προβλέψιμο και ισορροπημένο περιβάλλον για τους δύο εταίρους.

- Επαναχάραξε η πανδημία τις προτεραιότητες και τις ανάγκες του φαρμακευτικού κλάδου στην Ελλάδα; Ελπίζω πρώτιστα η πανδημία να επαναχάραξε τις προτεραιότητες για την Πολιτεία, αφού κατέδειξε ότι η διασφάλιση της δημόσιας υγείας δεν αποτελεί απλώς μια συνταγματική υποχρέωσή της προς τους πολίτες, αλλά τον κεντρικό πυλώνα πάνω στον οποίο στηρίζεται η οικονομία και εν γένει η λειτουργία και ευημερία κάθε σύγχρονου κοινωνίας. Η ίδια η κοινοτική Επίτροπος, η κυρία **Στέλλα Κυριακίδου**, έχει τονίσει επανειλημμένως ότι «η πανδημία ανέδειξε με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο την ανάγκη για πιο ανθεκτικά συστήματα δημόσιας υγείας, για περισσότερο και πιο άμεσο συντονισμό και καλύτερη προετοιμασία στην αντιμετώπιση μελλοντικών κρίσεων». Μένει να φανεί, κυρίως στη μετά COVID-19 εποχή, ποιες μεταρρυθμιστικές κινήσεις θα γίνουν στον χώρο της υγείας αλλά και στον χώρο του φαρμάκου, που ταλαιπωρείται εδώ και χρόνια από απουσία στρατηγικής και από

αποσπασματικές, πυροσβεστικές αποφάσεις που δεν αντιμετωπίζουν τα ζητήματα στοχεύοντας στις αιτίες που τα προκαλούν. Η φαρμακοβιομηχανία στην Ελλάδα ανταποκρίθηκε άμεσα στις αυξημένες ανάγκες του συστήματος υγείας λόγω COVID-19. Ο ΣΦΕΕ εξασφάλισε επάρκεια φαρμάκων για τους Έλληνες και πρόσφερε νοσοκομειακό εξοπλισμό για ΜΕΘ και φαρμακευτικό-υγειονομικό υλικό στις υγειονομικές μονάδες, ύψους πάνω από 2,2 εκατ. ευρώ.

Η ανάπτυξη εμβολίων και φαρμάκων για τον κορωνοϊό, μέσα σε λίγους μήνες, με τη συνεργασία επιστημόνων, φορέων, εταιρειών και κρατών, ανέδειξε, μεταξύ άλλων, κάτι που υποστηρίζει και αναδεικνύει χρόνια ο ΣΦΕΕ, την αξία των κλινικών μελετών.

- Εκτιμάτε πως ό,τι επιτεύχθηκε μπορεί να λειτουργήσει θετικά για την αύξηση των κλινικών μελετών; Στον τομέα των κλινικών μελετών η Ελλάδα, αν και διαθέτει υψηλές δυνατότητες, υπολείπεται σημαντικά στην αξιοποίηση των ευκαιριών. Αν φτάναμε στον ευρωπαϊκό μέσο όρο, αυτό θα σήμαινε τη δημιουργία 23.000 θέσεων εργασίας και 1,1 δισ. αύξηση του ΑΕΠ, με τα επιπρόσθετα οφέλη της άμεσης πρόσβασης των ασθενών σε καινοτόμες θεραπείες και την απόκτηση τεχνογνωσίας από το ιατρικό προσωπικό.

Οι επενδύσεις σε κλινικές μελέτες παράγουν οφέλη για ασθενείς, υποδομές, επιστημονικό δυναμικό και φυσικά για την οικονομία. Ωστόσο, το κονδύλι των 100 εκατ. ευρώ που έχει οριστεί ετησίως γι' αυτό τον συμπληρωματικό θα πρέπει τουλάχιστον να διπλασιαστεί. Επιπλέον, σε θετική κατεύθυνση είναι και η φορολογική έκπτωση 200% των επενδύσεων σε έρευνα και ανάπτυξη. Απαιτείται πολλή δουλειά σε άλλους τομείς, όπως ένα ενιαίο και απλό πλαίσιο διαδικασιών, η μείωση της γραφειοκρατίας, η κιννοποίηση των διοικητικών μηχανισμών

«Μένει να φανεί, κυρίως στη μετά COVID-19 εποχή, ποιες μεταρρυθμιστικές κινήσεις θα γίνουν στον χώρο της υγείας, αλλά και στον χώρο του φαρμάκου που ταλαιπωρείται εδώ και χρόνια από απουσία στρατηγικής»

ΥΠΕ και νοσοκομείων και φυσικά η θέσπιση κινήτρων για αύξηση της απασχόλησης στην φαρμακοβιομηχανία.

- Παρατηρείται ακόμη το πρόβλημα της καθυστέρησης έως και δύο χρόνια της κυκλοφορίας νέου φαρμάκου στη χώρα, ιδίως για σοβαρές παθήσεις; Η σκληρή αλήθεια είναι ότι η υπάρχουσα φαρμακευτική πολιτική δυσχεραίνει την εισαγωγή νέων καινοτόμων φαρμάκων και στερεί από τους Έλληνες ασθενείς την πρόσβαση σε σωτήριες θεραπείες. Αυτή είναι η πραγματικότητα και δεν εξωραϊζεται. Είναι γεγονός ότι τελευταία καταβάλλονται προσπάθειες για την επιτάχυνση των διαδικασιών, αλλά στηρίζονται στην υπερπροσπάθεια μεμονωμένων ανθρώπων και όχι στη λειτουργία πιο αποτελεσματικών δομών. Φοβάμαι πως αυτή η προσέγγιση δεν θα αποδώσει. Είναι λυπηρό η επιστήμη να βρίσκεται απαντήσεις και οι πολίτες - και μάλιστα μιας ευρωπαϊκής χώρας - να μην απολαμβάνουν τα οφέλη της, την ώρα που τα χρειάζονται. Η ανάγκη για δημιουργία ανεξάρτητου οργανισμού για αξιολόγηση και διαπραγμάτευση είναι επτακτική και δεν αίρεται από την ελαφρώς βελτιωμένη τον τελευταίο καιρό εικόνα.

- Βασικά σας αιτήματα ως κλάδου, μετά και την οικονομική κρίση, είναι η αύξηση της δημόσιας φαρμακευτικής δαπάνης, καθώς και η επαναξιολόγηση του μηχανισμού επιστροφών (clawback). Υπάρχει κάποια εξέλιξη επ' αυτών; Η υποχρηματοδότηση του συστήματος υγείας, η φοροεισπρακτική πολιτική που εδώ και χρόνια ακολουθείται και, το κυριότερο, η αδυναμία ελέγχου της πορείας της φαρμακευτικής δαπάνης οδηγεί στην άνευ ορίων επιβάρυνση των φαρμακευτικών εταιρειών (για το 2020 το clawback υπολογίζεται πάνω από 2 δισ. ευρώ).

Σε πέντε διαδοχικές εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Enhanced Surveillance

Reports) επισημαίνεται ότι η υλοποίηση του clawback, στην παρούσα μορφή, εμφανίζεται να θέτει κινδύνους για τη βιομηχανία (επιχειρηματικός κίνδυνος), το ευρύτερο οικοσύστημα (πθικός κίνδυνος), καθώς και τα δημόσια οικονομικά (δημοσιονομικός κίνδυνος). Η εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων θα εξορθολογίσει τη ζήτηση, θα απελευθέρωνε πόρους και θα αναβάθμιζε τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Εκεί είναι η λύση. Οι χρηματοδοτικές ενέσεις στο σύστημα είναι απαραίτητες, αλλά είναι πολύ μικρές, για να εξωραϊσουν την εικόνα, και κυρίως δεν αντιμετωπίζουν το πρόβλημα στη ρίζα του.

- Στην πρόσφατη έκθεση της Επιτροπής Πισσαριδη για το νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας γίνεται ειδική αναφορά στις μεταρρυθμίσεις για μία βιώσιμη φαρμακευτική πολιτική. Εσείς ως κλάδος έχετε καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις προς την κυβέρνηση. Τι αναμένετε; Ο ΣΦΕΕ έχει υποβάλει τεκμηριωμένο σχέδιο σημαντικών παρεμβάσεων σε 7 πυλώνες για ένα βιώσιμο σύστημα υγείας, με ασθενοκεντρικό χαρακτήρα, που κινείται στην κατεύθυνση της ολοκλήρωσης των μεταρρυθμίσεων και της αναπροσαρμογής της δαπάνης στη βάση των επιδημιολογικών αναγκών, ενώ θεωρεί ως εχέγγο επιτυχίας τον επιμερισμό του κινδύνου των υπερβάσεων. Ευελπιστούμε ότι η κυβέρνηση θα λάβει υπόψη της την έκθεση Πισσαριδη στον σχεδιασμό της φαρμακευτικής πολιτικής, που κινείται στην ίδια κατεύθυνση. Ευελπιστούμε ότι η πρότασή μας μπορεί να οδηγήσει σε ένα Σύμφωνο Συνεργασίας Πολιτείας-Φαρμακοβιομηχανίας, το οποίο θα αναβαθμίσει το Δημόσιο Σύστημα Υγείας, με την εξασφάλιση πρόσβασης των ασθενών στις θεραπείες αλλά και με τη διασφάλιση ενός προβλέψιμου και ισορροπημένου περιβάλλοντος για τους εταίρους. Το τελευταίο αναδείχθηκε και από την πρόσκληση για τηλεδιάσκεψη του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη, την προηγούμενη βδομάδα, σε ανώτερα στελέχη διεθνών φαρμακευτικών εταιρειών, στην οποία συμμετείχαν κυρίως ελληνικές καταγωγής επιστήμονες. Ως στόχος τέθηκε η δημιουργία ενός οδικού χάρτη με υλοποιήσιμες προτάσεις για την ανάπτυξη ενός ισχυρού και ανταγωνιστικού βιοφαρμακευτικού κλάδου στην Ελλάδα. Είναι σημαντικό να προτεραιοποιείται η επένδυση στη φαρμακευτική καινοτομία, στη χώρα μας, αλλά είναι εξίσου σημαντικό να αναγνωρίζεται και η αξία του παραγόμενου προϊόντος της καινοτομίας αυτής, όταν χρησιμοποιείται στην πράξη.